UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Sacramentalis

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

VIII. De sacramento Extrema vnctionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42272

Visual Library

tum fuit, ex alia verò novam recipit gratiam, proportionatam suæ contritioni.

CAPUT VIII.

De Sacramento Extremæ-Unctionis.

RESOLUTIO I. *Extrema-unctio est Sacramentum novæ legis, à Christo institutum.*] PRIOR PARS EST DE FIDE, ut patet ex dictis, de Sacramentis in genere. *Probatur* autem 1. ex illo Jacobi 5. Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus, & si in peccatis est, dimittentur ei. In quibus verbis continentur omnia, quæ possunt requiri ad rationem sacramenti, nimirum materia, forma, Minister, subjectum, & effectus. Quare negari non debet, quin inde sufficienter colligatur, Extremam unctionem esse sacramentum propriè dictum.

Confirmatur: nam locus ille Jacobi intellectus semper fuit ab Ecclesia de hoc sacramento, ut colligi potest ex variis authoribus, ac maximè ex Concilio Trident. *sess. 14. cap. 1.* ubi docet, ex Apostolica traditione didicisse Ecclesiam, in verbis citatis Jacobi tradi materiam, formam, proprium ministrum, & effectum hujus salutaris sacramenti.

Secundò eadem veritas ostenditur ex definitione Ecclesiæ: Concilium Florentinum in litteris unionis: Quintum, inquit, sacramentum Extrema unctio est, cujus materia est oleum olivæ per Episcopum benedictum. Et Trident. *sess. citata can. 1.* hæc habet. Si quis dixerit, Extremam unctionem non esse verè & propriè sacramentum, à Christo Domino nostro institutum, & à Beato Jacobo Apostolo promulgatum; sed ritum tantùm acceptum à Patribus, aut figmentum humanum, anathema sit.

Posterior pars est etiam de fide, ut ex jam dictis intelligi potest, tum quia Concilium Tridentinum diserte damnat negantes hoc sacramentum fuisse à

Christo institutum : tum quia si Christus illud non instituit, dicendum est cum nonnullis antiquioribus, à Iacobo fuisse institutum, hoc autem non obscurè repugnat verbis allatis Concilii Tridentini, quibus sola Extremæ unctionis promulgatio Jacobo tribuitur.

Quando verò instituta fuerit Extrema unctio, vix certo determinari potest. Verisimile autem existimo, Christum in nocte cœnæ, docuisse Apostolos modum observandum in hujus sacramenti administratione : Post resurrectionem verò, dum illis dedit potestatem peccata remittendi, dedisse etiam potestatem conferendi Extremam unctionem. Quia cùm hoc sacramentum sit veluti consummativum Pœnitentiæ, ut docet Concilium Trident. probabile est Christum non dedisse Apostolis potestatem illud administrandi, antequam illis fecerit facultatem absolvendi à peccatis in sacramento Pœnitentiæ.

RESOLUTIO II. *Sicut in reliquis, ita & in isto sacramento duplex materia reperitur, remota nimirum & proxima.*] REMOTA *est oleum olivarum ab Episcopo benedictum :* Concilia enim absolutè requirunt oleū, quo nomine intelligitur oleum ex olivis confectum, quodque retinet naturam & usum olei. Exigunt etiam oleum ab Episcopo benedictum, quo loquendi modo indicant, ejusmodi benedictionē esse de essentia sacramenti: alias non dicerent materiam hujus sacramenti esse oleum ab Episcopo benedictum, sicut non dicunt materiam Baptismi esse aquam benedictam, etsi ex præcepto Ecclesiæ ea benedicenda sit.

Quia verò hoc sacramentum non consistit in re aliqua permanente, sed in actione transeunte; ideò cùm materia remota sit oleum, *proxima est unctio ex tali oleo.* Quemadmodum materia proxima baptismi est ablutio ex aqua naturali, & materia proxima Confirmationis est unctio ex chrismate. Benedictio

nedictio autem olei quæ fit ab Episcopo, non est forma hujus sacramenti, sed quædam materiæ præparatio: sicut benedictio chrismatis est præpatio materiæ Confirmationis. Et in his nulla ferè est difficultas.

Jam dubium est quot requirantur unctiones ad hoc sacramentum. *Respondeo* Concilium Florent. septem numerare, nimirum unctionem oculorum, aurium, narium, oris, manuum, pedum & renum. Inter quas duæ posteriores non sunt de necessitate sacramenti, cum omittantur in fœminis. Non sunt etiam necessariæ ex præcepto, nisi ex consuetudine in quibusdam Ecclesiis, ubi observari solent. Quinque autem priores sunt haud dubiè de necessitate præcepti, ut constat ex constanti usu universalis Ecclesiæ, à quo in re gravi nefas est discedere.

An autem sint de necessitate sacramenti, in dubium vertitur. Nos omissis controversiis, *partem affirmantem sequimur* ut probabiliorem, & in praxi securiorem, etsi opposita aliqua probabilitate non careat. *Probatur* verò tum ex communi Theologorum consensu; tum ex eo quòd videmus non esse eam consuetudinem in Ecclesia receptam, ut unica tantum fiat unctio, dum hoc sacramentum confertur laborantibus morbo contagioso, sed quinque adhiberi; quod signum est eas omnes pertinere ad sacramenti essentiam. Aliàs enim possent quædam earum omitti, quando periculum esset ne Sacerdos inficeretur, aut ægrotus expiraret, antequam omnes unctiones perfectæ essent. Tum denique quia sacramentum hoc significat perfectam sanationem hominis, ad quam ordinatum est: ista autem integra sanatio perfectè non repræsentatur, nisi per unctiones quinque sensuum, qui sunt veluti radices morborum spiritualium. Quare concludendum est, ejusmodi unctiones pertinere ad essentiam sacramenti; ita ut si vel unica omittatur, sacramentum non valeat, nullumque effectum conferat.

Dices,

Dices, sunt aliqui privati à nativitate unò, aut altero sensu, qui tamen sunt capaces Extremæ unctionis. Non igitur ad valorem hujus sacramenti, requiruntur unctiones quinque sensuum. *Respondeo* in eo casu debere ungi eam partem ; in qua naturaliter sensus esse debebat; Verbi causa oculos, aures, &c. & ita servatur in praxi. Quòd si aliquæ desint, partes propinquiores ungendæ sunt.

Cæterùm hic *advertendum* est circa prædictas unctiones, *primò* non spectare ad essentiam sacramenti, ut fiat juxta ritum in Conc. & Florent. & in Rituali Romano præstitutum, ut scilicet primo loco visus, secundo auditus ungatur, & sic de aliis. Quamquam ex consuetudine Ecclesiæ talis ordo servandus est. *Secundò*, non etiam spectare ad essentiam hujus sacramenti, quòd uterq; oculus, vel utraque auris, &c. ungatur, atque adeò in gravi necessitate sufficere, si unctio fiat in uno oculo, in una aure, & sic deinceps. *Tertiò* neque esse de sacramenti essentia, quòd unctio fiat in modum crucis : Concilia enim nihil hac de re statuunt, neque ex Scriptura, aut traditione colligi potest, signum illud ut necessarium ad valorem sacramenti requiri ; unde in necessitate omitti potest, ut celeriùs unctiones fiant. *Quarto* denique sufficere ad valorem hujus sacramenti, quamlibet vel minimam unctionem, si vera sit unctio, qua scilicet pars corporis oleo liniatur: sicut ad essentiam baptismi sufficit vera hominis ablutio, quæ talis meritò ex usu communi censeri potest.

RESOLUTIO III. *Hæc est vulgaris forma Extremæ unctionis. Per illam sanctam unctionem, & suam pissimam misericordiam, indulgeat tibi Deus quicquid peccasti per visum, auditum; gustum, odoratum, & tactum.*] Ea sumitur ex Concilio Florent. in instructione Armenorum, & coincidit cum illa quæ traditur in Catechismo Romano *p. 2. cap. 2. n. 6.*

Observandum est autem primò, formam hujus Sacramenti esse deprecatoriam, ut colligitur tum ex Jacobo, qui

bo, qui jubet ut Sacerdotes orent super infirmum: tum ex Concilio Florent. & Catech. Rom. locis citatis: tum denique ex traditione, & constanti usu Ecclesiæ. Porrò cum sacramenta validè administrari nequeant, nisi adhibeantur formæ præscriptæ, aut eis æquivalentes, hinc fit ut Extrema unctio non valeat, si adhibeatur forma indicativi modi, sine ulla oratione, cum ejusmodi forma deprecationi æquivalere nequeat, ut constat, tum ex vario earum sensu, tum maximè quia in aliis sacramentis, quæ exigunt formas in modo indicativo, formæ deprecatoriæ sunt insufficientes.

Secundò observandum est verba illa quæ referuntur in Concilio Florent: & suam piissimam misericordiam, non videri essentialia. Eò ipsò enim quòd Sacerdos dicit, indulgeat tibi Deus, satis postulat misericordiam divinam, in qua nititur deprecatio, cum Deus peccatoribus veniam concedat ex misericordia. Cum autem Catech. Rom. illas particulas omittat, signum est eas non cadere sub præcepto: non tamen sunt prætermittendæ, cum Theologi communiter sentiant proferendas esse, & videamus eas ubique usurpari. Quamvis autem pro, indulgeat, diceret quis parcat, vel ignoscat, aut aliud æquivalens, mutatio formæ non esset nisi accidentalis. Item si omitteret sanctam vel sacram, & etiam invocationem Trinitatis, quæ post unctionem singulorum sensuum adhiberi solet.

Tertiò observandum, probabile mihi esse, ad essentiam formæ non spectare, ut sensus qui ungitur nominetur, sed sufficere ad valorem sacramenti, si dum oculus, verbi causa, ungitur, Sacerdos dicat, per istam sanctam unctionem, &c. Indulgeat tibi Deus quicquid peccasti, & idem in aliis sensibus repetat, eos minimè exprimendo. Sicut enim in forma Confirmationis frons non exprimitur, etsi illius unctio sit essentialis; ita quamvis unctio sensuum sit necessaria ad substantiam hujus sacramenti,

non sequitur quod in forma sensus essentialiter exprimi debeant.

Confirmatur; nam si dum oculus ungitur, proferat Sacerdos formam modo jam dicto, sufficienter indicabit se à Deo petere, ut remittat ægroto quicquid per visum peccavit, & sic de aliis. *Imò si inter ungendum omnes sensus*, dicat Sacerdos verba illa tantum semel, per istas sanctas unctiones indulgeat tibi Deus quicquid peccasti, probabile est sacramentum valere, propter rationem jam dictam; quia scilicet sufficienter videtur peti remissio peccatorum omnium, quæ à quinque sensibus originem duxerunt.

Moneo tamen standum esse praxi, & consuetudini Romanæ Ecclesiæ, quæ sensum qui ungitur nominat, & formam quinquies repetit, mutato unico verbo. Inde enim sufficienter colligitur, hunc ritum cadere sub præcepto, quia consuetudo habet vim legis; & non esse immutandum, nisi extrema necessitas quæ legem non habet, exigeret interdum ut mutaretur.

RESOLUTIO IV. *Sacerdos est Minister hujus Sacramenti, iisque omnino necessarius, ita ut in nullo casu validè à non Sacerdote administrari queat.*] PRIMA PARS est de fide, & probatur ex institutione Christi, qui voluit solum Sacerdotem esse Ministrum hujus sacramenti, ut constat authoritate Jacobi, qui jubet ut ægrotus inducat Presbyteros Ecclesiæ; quo nomine non intelliguntur seniores, ut volunt hæretici; sed ii tantum qui charactere Sacerdotali sunt insigniti, ut explicant Patres & Concilia. De ea etiam institutione satis constat ex Conciliis Florent. & Trident. quæ pro ministro hujus sacramenti, solum Sacerdotem assignant: ac denique ex praxi Ecclesiæ, quæ per solos Sacerdotes hoc sacramentum administrare solet,

Posterior pars videtur etiam certa ex fide. Nam Concilium Florent. agens de ministro Extremæ unctionis

ctionis, absolutè dicit eum esse Sacerdotem, quod signum est esse ministrum necessitatis. Nam si in aliquo casu posset non Sacerdos hoc sacramentum cōferre Concilium dixisset, Sacerdotem esse ministrū ordinarium illius sicut dixit sacerdotem esse ministrum ordinarium Baptismi, & Episcopum Confirmationis.

Concilium etiam Trident. *sess. 14. can. 4.* de Extrema-unctione hoc statuit. Si quis dixerit Presbyteros Ecclesiæ, quos beatus Jacobus adducendos esse ad infirmum inungendum hortatur, non esse Sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed ætate seniores in quavis communitate, ob idque proprium Extremæ unctionis ministrum non esse solum Sacerdotem, anathema sit. Quibus verbis apertè excluduntur omnes non Sacerdotes à ministerio hujus sacramēti.

Quo loco adverte, simplicem Sacerdotem esse sufficientem ministrum hujus sacramenti, etsi jurisdictione careat. Quia cum non administretur per modum judicii, non opus est jurisdictione ad illud validè conferendum, sed sola ordinis potestas ad hoc sufficit. Ut tamen licitè administretur, necessaria est licentia Parochi, quia ad illum spectat pascere gregem sibi commissum, & officium illius usurpari nequit sine peccato. Imo Religiosi qui hoc sacramentum administrare præsumunt, sine licentia Parochi aut expressa, aut verisimiliter præsumpta, excommunicantur ipso facto per Clementin. 1. De privilegiis. Quod intelligendum est de Religiosis qui administrant hoc sacramentum sæcularibus, non autem de iis qui aliis Religiosis illud conferunt.

RESOLUTIO V. *Potest hoc sacramentum à pluribus Sacerdotibus validè confici, si unus aliquam unctionem efficiat, & formam ei respondentem proferat, alter vero reliquum perficiat.*] Est communis Doctorum qui docent, quòd quemadmodum sacramenta Eucharistiæ, & Ordinis ab uno ministro incœpta, ab alio validè perfici possunt, si verbi causa, prior minister

ster consecrato solo pane, aut collata sola potestate consecrandi corpus Christi, moriatur. Ita Extrema-unctio ab uno ministro incœpta, quoad unam vel alteram unctionem, & formas respondentes, ab alio quoad reliquas validè absolvi potest. Licet enim hæc sacramenta in eo discrepent, quòd in confectione Eucharistiæ, & Ordinis collatione, priora verba habent efficaciam ad aliquid producendum, nimirum corpus Christi sub specie panis, & characterem spiritualem in anima ordinati; in extrema verò unctione priores unctiones, cum formis partialibus iis respondentibus nihil efficiant, donec perfectum sit sacramentum: In eo tamen est similitudo, quod sicut consecratio panis, & collatio potestatis consecrandi corpus Christi, sunt veræ confectiones sacramenti partialis; ita cùm unctiones priores Extremæ-unctionis habeant significationem partialē: & aptæ sint unum cum aliis sacramentum integrum constituere, earum administratio est vera confectio sacramenti partialis. Quare cùm in sacramentorum administratione, id quod valide factum est, iterari nō debeat, sed potiùs suppleri quod deest, hinc sequitur Extremam-unctionem ab uno Sacerdote incœptam, ab alio posse perfici, & consequenter plures esse posse illius ministros.

Ubi nota, quòd etsi hoc modo valide administrari possit hoc sacramentum, non licet tamen ita, illud extra necessitatem conferre, propter consuetudinem Ecclesiæ, quæ per unum ministrum non minùs hoc, quàm alia sacramenta administrare solet. Si tamen post unam vel alteram unctionem peractam, & formas partiales eis respondentes prolatas, minister interiret, posset alius Sacerdos reliqua absolvere. Secùs si absolvisset quidem unctionē aliquam, nullam tamen formam adhuc protulisset, tunc enim totum repetendum esset. Eò quòd sola unctio sine forma, non habet perfectionem partialem sacramenti, neque aliquid confectum relinquit.

Imò

Imò si periculum esset ne ægrotus interiret, antequam omnes unctiones ab uno peractæ essent, posset unus unum sensum ungere, & alius alium diversæ rationis. Si enim propter necessitatem conferentis sacramentum, plures ministri successivè adhiberi possunt: cur etiam licitè simul adhiberi non poterūt, propter necessitatem ipsius suscipientis. Maximè quia sicut nec ordo, ita nec successio inter istas unctiones est essentialis. Quare cùm sit accidentalis, in necessitate prætermitti potest.

Non tamen in dicta necessitate, secundus minister ita admittendus est, ut unus ungat unum oculum, & alius alium, & sic de reliquis sensibus. Et ratio est, quia secundus admitti non debet, nisi, eo juvante, res citiùs peracta fit. At hoc non habet locum in gravi necessitate, in qua potest Sacerdos ungere tantum unum oculum, unam aurem, &c. Si ergo alter simul inungat alium oculum, & aliam aurem, sacramentū non erit citiùs confectum quàm si prior illud solus administraret, & ita secundus minister frustrà adhibebitur. Quare quamdiu unus inungit oculum, alius aurem, vel alium sensum diversæ rationis inungere debet.

RESOLUTIO VI. *Habentes curam animarum, tenentur hoc sacramentum administrare suis subditis, quãdo necessitas postulat.*] Quia cùm illi teneantur ex officio, oves suas pascere, consequenter tenentur eis administrare sacramenta, quæ sunt ordinaria media à Christo instituta ad hominum salutem; si ea saltem opportuno tempore postulent. Atque hæc obligatio proximè afficit immediatos Pastores, remotè verò istorum superiores, qui iis deficientibus tenentur, vel per seipsos sacramenta suis subditis administrare, vel curare ut non desint Sacerdotes, qui ea convenienter conferre possint.

Imò si in extrema alicujus necessitate, neque adsit Pastor mediatus, neque immediatus, quilibet simplex Sacerdos tenetur ex charitate, hoc sacramentū admi-

administrare, si potest sine gravi incommodo, aut periculo; etiam si ægrotus confessus sit, & Eucharistiam acceperit, ac multò magis si hæc sacramenta recipere non potuit. Fieri enim potest, ut per susceptionem Extremæ-unctionis ex attrito fiat contritus & salvetur, aliàs damnandus defectu veræ contritionis.

Scisciteberis fortè, an Parochus tempore pestis, teneatur hoc sacramentum administrare. *Respondeo* 1. teneri, si id conferre potest, sine probabili propriæ vitæ periculo. *Ratio est*, quia cùm Parochus ex proprio officio, atque adeò ex justitia, hoc sacramentum administrare teneatur, ut dictum est; ea obligatio per se loquendo est perpetua, atque adeò ligat etiam tempore pestis; saltem si non sit probabile vitæ periculum, nimirum si ex loco in quo ægrotus jacet, ex antidotis quibus Parochus uti potest, & debet, ex modo jungendi infirmum, scilicet virga oblonga, accidentariis prætermissis, &c. Medicorum judicio non sit periculum, quòd ungens inficiatur cum vitæ discrimine.

Respondeo 2. Non teneri, si periculum vitæ imminet. *Ratio est*, quia cum Extrema-unctio non sit medium ad salutem necessarium, neque etiam sit necessaria ex præcepto divino, juxta communiorem sententiam, verisimile est Parochum non teneri illam conferre, cum periculo propriæ vitæ, nisi in casu quo æterna ægroti salus ab eo sacramento penderet, ut si alia non posset suscipere, & esset tantum attritus. Tunc enim non modo Parochus, sed etiam quivis alius Sacerdos tenetur ex charitate, proximo subvenire, cum periculo propriæ vitæ, ex communi sententia.

RESOLUTIO VII. *Infantes non sunt capaces hujus sacramenti, sed tantum adulti, qui vel habent actu, vel aliquando habuerunt usum rationis.*] Siquidem Extrema-unctio est sacramentum consummativum pœnitentiæ, & vitæ Christianæ, ex Concilio Trid. Infantes

fantes autem ante usum rationis, non sunt capaces pœnitentiæ, neque vita Christiana inchoatur, nisi per actus à ratione procedentes. Præterquam quòd Extrema-unctio est instituta, ad confirmandum animum infirmi, adversus tentationes dæmonum: infantes autem non sunt capaces ejusmodi effectus, cum nec tentari queant, nec tentationibus resistere. Denique usus & praxis Ecclesiæ hoc ipsum sufficienter confirmat, cum in nullo casu hoc sacramentum infantibus dari soleat. Quod mirum esset, si iis validè conferri posset. Videatur Catech. *Rom. n. 9.* de hoc Sacramento.

Objicies, hoc sacramentum institutum est, ad conferendum augmentum gratiæ, & sanitatem corporis, quorum effectuum infantes sunt capaces: cur ergo iis dari non poterit? *Respondeo* hoc sacramentum esse institutum ad varios effectus, primò, ad conferendam gratiam sanctificantem, non quomodocumque, sed quatenus adjunctas secum habet gratias actuales, quibus obfirmari possit animus infirmi, contra tentationes, quæ occurrere solent in articulo mortis. *Secundò*; quando primarius ille effectus non speratur, ad conferendam attrito, qui alia sacramenta recipere nequit, primam gratiam, & remittenda ei peccata mortalia. *Tertiò* ad remittendas pœnas temporales, quæ post remissionem culpæ luendæ supersunt. Infantes autem ante usum rationis, non sunt capaces ejusmodi effectuum. Quare mirum non est, si hoc sacramentum pro iis institutum non sit, esto sanitatis corporalis sint capaces, qui est effectus valdè secundarius hujus sacramenti.

RESOLUTIO VIII. *Hoc sacramentum validè conferri non potest, nisi ægrotis graviter laborantibus, & in probabili vitæ periculo constitutis.*] PROBATUR ex Concilio Florent. ubi ita habetur. Hoc sacramentum dari non debet nisi infirmo, de cujus morte timetur. His enim verbis ostenditur, æque necessarium esse,

ut ille

ut ille cui datur extrema-unctio sit in vitæ periculo positus, ac necessarium est ut sit infirmus. Hoc autem posterius est omnino necessarium ad valorem sacramenti, ut omnes concedunt. Tum quia Jacobus dicit, ut qui infirmantur vocent Presbyteros, à quibus ungantur; quod signum est, sanos non esse capaces hujus sacramenti, etsi alioqui in vitæ periculo constituti sint, ut qui periculosam navigationem suscipiunt aut prelium aggrediuntur, &c. Tum quia oleū, quo administratur hoc sacramentum, vocatur oleum infirmorum. Tum denique quia hoc sacramentum institutum est ad confortandum infirmum & sanitatem ei, si opus sit, restituendam: ergo etiam prius, ad eundem sacramenti valorem, necessarium est. Quod non obscure innuitur in Concilio Trident. *sess. 14. cap. 3.* ubi dicitur, Extremam unctionem sacramentum exeuntium appellari.

Hïc porro pro praxi *observandum est*, eos gravissimè peccare ex Catech. Rom. *p. 2. c. 6. n. 9.* qui illud tēpus ægroti inungendi observare solent, cum jam omni salutis spe amissa, vita & sensibus carere incipit. Constat enim, ad uberiorem sacramenti gratiam percipiendam, plurimum valere, si ægrotus sacro oleo liniatur, cum in eo adhuc integra mens & ratio viget, fidemque & Religiosam animi voluntatem afferre potest. Quænam autem volūtas sufficiat, ad hoc sacramentum validè suscipiendum, dictum est ubi de sacramentis in genere.

Observandum etiam est, ad hanc unctionem administrandam, non esse expectandum tempus illud, in quo ægroti salus omnino est desperata, ut patet, tum ex verbis mox citatis, tum ex loco prædicto Concil. Trident. ubi indicatur eos, qui in periculo vitæ versantur, cito inungendos; neque expectandum donec constet eos mox animam acturos. Tum denique, quia cum hoc sacramentum secundariò institutum sit, ad sanitatem conferendam; si quis data opera expectaret illud ultimum tempus, in quo salus ægroti

est

est omnino desperata, ita ut sine miraculo sanari non possit; videretur ille ungendo ægrotum, miraculum postulare, quod esset quodammodo tentare Deum.

Observandum 3. Hoc sacramentum iterari posse in eodem homine, non modo in variis infirmitatibus, in quibus de vita periclitatur, sed etiam in eodē morbo, si status illius ita varietur, ut pluries vitæ periculum immineat. Ut enim ante dictum est, subjectum hujus sacramenti est homo infirmus, adeò graviter laborans, ut ex prudenti judicio in vitæ periculo constitutus sit. Sicut ergo qui ex diversis morbis specie incidit in tale periculum, sæpe inungi potest, ita & qui eadem infirmitate laborans, sæpiùs de vita periclitatur, sæpiùs hoc sacramentum recipere potest. Quia moraliter loquendo ægritudo illa diuturna, quæ ita variatur, perinde se habet ac morbi omnino distincti. Videatur Catechismus Romanus *num. 11.* de hoc sacramento.

Denique observandum est, per se loquendo non esse obligationem sumendi hoc sacramentum, sub peccato mortali, cum illud ex una parte non sit medium necessarium ad salutem, ut omnes concedunt: ex alia verò non sit impositum à Christo, vel ab Ecclesia præceptum suscipiendi hoc sacramentum. Si quis tamen illud ex negligentia prætermittat, peccabit venialiter, si ex gravi contemptu & scandalo mortaliter.

RESOLUTIO IX. *Effectus hujus sacramenti sunt collatio gratiæ, cum auxilio proportionatis, ad roborandum animum ægroti, & remissio peccatorum quoad culpam.*] PRIOR PARS traditur à Concilio Trident. *in præfat. & cap. 2.* de Extrema-unctione, & *probatur ratione* ibi insinuata, quia nimirum sacramenta novæ legis à Christo instituta sunt, tanquam media & præsidia, quibus toto vitæ curriculo homines muniri possint, ad superandas difficultates, quæ occurrere possunt. Reliqua autem sex sacramenta sufficien-

sufficientia auxilia suppeditant, quibus homines integros conservare possint, quamdiu sani sunt. Quare æquum erat ut Extrema-unctio, constitutis in extremo vitæ discrimine, ob infirmitatem corporis, daretur tanquam remedium eo tempore opportunum, ad subveniendum variis necessitatibus spiritualibus, quæ tunc occurrere solent : videlicet ad erigendam spem, quæ ex memoria peccatorum interdum languescit, & ferè emortua est; item ad roborandum animum contra dolores ex morbo provenientes, ut infirmus eos hilari vultu ferat : ac denique ad fortiter resistendum dæmoni tunc maximè insidianti.

Posterior pars suadetur, quia cum in hujus sacramẽti institutione, mentio fiat remissionis peccatorum, etsi sub conditione, hinc sequitur, effectum illum esse saltem secundariò intentum in hoc sacramento. Cur enim diceret Jacobus. Et si in peccatis fuerit dimittentur ei ? Cur diceret Concilium Trident. hac unctione delicta, si quæ sunt expianda, abstergi ? Cur in forma diceretur, indulgeat tibi Deus, quicquid, id est, si quid peccasti perviſum, &c. Profectò ex his evidenter colligitur, Christum instituendo sacram unctionem, dedisse illi peculiarem vim remittẽdi peccata, si quæ fortè remittenda supersint, non quidem tantum per accidens, sicut aliis sacramentis, quæ habent eam vim, eo ipso quod possunt conferre gratiam, sed ex secundaria intentione ipsius institutionis.

Cujus rei ea est ratio non parum congrua, quòd ex una parte contingere potest, ut qui in extremo vitæ discrimine versantur, aut invalidè confessi sint, & tamen putent eam confessionem valere, aut non possint confiteri peccata, & solum sint attriti. Ex alia verò, si quis existens in peccato mortali, cum sola attritione è vita migrat, certum est illum ab æterna salute excludi. Ut ergo Christus qua est bonitate & misericordia, hominibus in tali necessitate positis abundè succurreret ; voluit ut sacramentum illud,

quod

quod instituit ad roborandos homines in extremis agentes, & ritè disponendos ad introitum gloriæ, haberet vim expellendi ab eis, quicquid potest ingressum in cœlum, vel omnino impedire, vel ad tempus retardare; & consequenter supplendi defectum sacramenti Pœnitentiæ, quod tunc usurpari non potest, vel validè usurpatum existimatur.

Unde colligi potest, interdum hoc sacramentum infundere primam gratiam, & consequenter facere hominem ex attrito contritum. Hoc autem minimè intelligendum est respectu illius, qui ad hoc sacramentum cum sola attritione cognita scienter accedit. Cùm enim Extrema-unctio sit sacramentum vivorum, per se loquendo gratiam supponit in suscipiente. Unde contra illius institutionem est, ad eam scienter accedere in statu peccati mortalis, ad cujus remissionem non est primariò instituta. Prædicta ergo locum habent dumtaxat, quando attritus ungitur sine novo peccato, ut contingit tum quando invincibiliter putat se contritum, aut attritionem sufficere, tum quando ungitur, postquam sensibus destitutus est.

RESOLUTIO X. *Possunt etiam remissio pœnæ, quæ culpâ remissâ remanet, & corporis sanitas, inter unctionis extremæ effectus numerari.*] PRIOR PARS PROBATUR ex dictis. Nam cùm hoc sacramentum secundario institutum sit ad remissionem culparum, consequenter etiam institutum est, ad remissionem pœnarum; primò quia nunquam in sacramento remittitur culpa lethalis, cum pœna æterna, quin simul cum ea remittatur aliquid pœnæ temporalis. Secundò quia hoc sacramentum non modo institutum est ad delenda peccata, verùm etiam ad abstergendas eorum reliquias, ut constat ex Concil. Trident. *sess. 24. de hoc sacramento cap. 2.* Hoc autem propriè non potest competere nisi pœnis prædictis, quæ eatenus sunt quædam reliquiæ peccatorum, quatenus post peccata supersunt. Habitus enim pravi ex

peccatis

peccatis præteritis relicti, etsi reliquiæ peccatorum à nonnullis vocentur, non tamen hoc sacramento tolluntur, cùm experientia constet, eos vigere in iis qui susceptа semel & iterum Extrema-unctione, convalescunt.

Quæri hic potest, quonam tempore, & quomodo producantur dicti effectus, an partialiter post singulas unctiones; an verò totaliter, postquàm totum sacramentum consummatum est. *Respondeo* hoc posterius affirmandum esse, ex communiori sententia, vel ea sola ratione, quòd illa generalis sacramentorum lex est, ut quæ in usu consistunt, non conferant effectus suos, donec essentialiter perfecta, & consummata sint. Quare cùm Extrema-unctio in usu posita sit, ea sub prædicta regula comprehenditur. Eò vel maximè, quòd sine ullo fundamento dicitur, eam toties gratiam sanctificantem, peccatorum & pœnæ remissionem, & auxilia actualia conferre, quot fiunt unctiones.

Dices, cùm quælibet unctio habeat suam partialè materiam, formam, & significationem, idque independenter ab aliis unctionibus, suum etiam habet effectum independenter ab illis. Ergo statim atque unctio aliqua perfecta est, effectus ei respondens producitur. *Respondeo non sequi*, quia illud quod per omnes unctiones in isto sacramento intenditur, est aliquo modo indivisibile, & convenienter per partes dari nequit: iis enim confertur auxilium, tum contra reliquias peccatorum, tum ad peccata ipsa delenda; at auxilium quod datur contra reliquias peccati, ab uno sensu procedentis, valet contra eas quæ originem ducunt à peccatis aliorum sensuum. Peccata verò mortalia ita inter se connexa sunt, ut unum non remittatur sine alio. Quare cum omnia non possint remitti per unam unctionem, nullum ex iis remittitur, donec omnes perfectæ sint.

Posterior pars colligitur, tum ex verbis Jacobi, tum ex Concil. Trid. *cap. 1. citato*, ubi docetur, hunc etiam

effectum

effectum infirmo conferri, si id saluti illius expedierit. Ex quibus verbis intelligere est, promissionem hujus effectus non esse absolutè annexam unctioni extremæ, sed tantum sub conditione. Unde sequitur, effectum illum dari infallibiliter, quando subest talis conditio, juxta ordinem divinæ providentiæ & præscientiæ, tunc enim promissio fit absoluta, ob existentiam conditionis, & non aliàs.

Dices, multi post unctionem extremam moriuntur, qui si sanitatem recuperarent, ea rectè uterentur in bonum animæ. Ergo posita illa conditione boni usus futuri, Extrema-unctio non confert infallibiliter sanitatem corpoream. *Respondeo* incertum valdè esse, an qui ita decedunt, usuri fuissent sanitate in bonum salutis æternæ, si eam recuperassent. Quamvis enim nos probabiliter ita conjiciamus; Deus tamen (cujus cognitio omnia pervadit) aliter fortè judicat. Vulgatum est illud *Sap. 4.* Raptus est ne malitia mutaret intellectum ejus, aut ne fictio deciperet animam illius.

Deinde non absolutè dicimus, eos recipere sanitatem beneficio illius sacramenti, qui ea bene usuri sunt; sed qui ea usuri sunt, juxta ordinem & modum à divina providentia, & sapientia præstitutum, qui nobis incognitus est. Unde in Concilio Colonienſi ea conditio apponitur, si Deo visum fuerit. & in Catech. Rom. refertur hic effectus ad consilium, & voluntatem Dei.